

1. Testa nosaukums

AMILĀZE

Sinonīmi - Diastāze, 1,4 alfa D glikanohidrolāze

2. Angļu val - *Amylase*

3. Īss raksturojums

Amilāze ir ferments, kas katalizē polisaharīdu šķelšanos līdz oligosaharīdiem. Amilāzi augstā koncentrācijā satur siekalu dziedzeri un aizkuņģa dziedzeris. Zemā koncentrācijā amilāze ir atrodamā olnīcās, tievo un resno zarnu gļotādā, skeleta muskulatūrā, placentā.

Galvenā nozīme ir akūta pankreatīta diagnostikā (tomēr testam ir zems specifiskums). Jaundzimušajiem amilāzes aktivitāte ir zema. Bērnam sasniedzot 1 gada vecumu, tā sasniedz pieauguša cilvēka amilāzes koncentrāciju.

Urīna amilāze palīdz apstiprināt vai noliegt akūtu pankreatītu vai hroniska pankreatīta paasinājumu.

Urīna amilāzes aktivitātes paaugstināšanās saglabājas 7-10 dienas, kas ļauj diagnosticēt akūtu pankreatītu, ja pacientu izmeklē novēloti, tad serumā amilāzes līmenis atgriezies normas robežās.

4. Metode - kinētiska reakcija.

5. Stobriņa marķējums, materiāla uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - asinīm sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta), tīrs urīna trauciņš urīnam.
- Materiālu uzglabāšanas laiks:
 - istabas temperatūrā (15-25 °C) serums - 7 dienas, urīns - 2 dienas;
 - ledusskapī (2-8 °C) serums - 7 dienas, urīns - 10 dienas.
- Urīna paraugus nedrīkst sasaldēt.
- Izmeklējamais materiāls - serums, rīta urīns.

6. Referentās vērtības

Serums/plazma	28-100 U/l
Urīns	≤ 460 U/l

7. Ietekmējošie faktori

↑ Narkotiskie analģētiķi, diurētiķi, perorālie kontraceptīvie preparāti.

8. Novirzes no normas

↑ Pankreatīts, aizkuņģa dziedzera cistas vai pseidocistas, žults ceļu slimības. Intestināla obstrukcija vai infarkts, peritonīts.

Ektopiska grūtniecība, grūtniecība.

Diabētiska ketoacidoze.

Atsevišķi plaušu un olnīcu tumori, nieru bojājumi.

Nieru mazspēja.

Parotīts.

↓ Aizkuņģa dziedzera insuficience, cistiskā fibroze.